

Veilig, Verantwoordelijk en Doelmatig

algemene beschouwing VVD

27 juni 2018

Voorzitter,

Uw voorjaarsnota getuigt van visie. Daarvoor geeft de VVD u graag een groot compliment. Maar deze medaille heeft ook een keerzijde: de kostenkant. Ambities zijn mooi, maar moeten wel betaalbaar zijn!

Betaalbare ambities

Het gaat economisch beter in dit land en de VVD vindt dat alle mensen dat in hun portemonnee moeten kunnen merken. De overheden, dus ook de waterschappen, kunnen en moeten daar aan bijdragen door - zowel landelijk als lokaal - de lastendruk omlaag te brengen. De overheid moet in onze liberale visie de burger zoveel mogelijk ruimte laten, en dus niet steeds een grotere greep in hun portemonnee doen. Terwijl we voor lagere lasten pleiten, merken we toch dat er elk jaar weer kosten bijkomen en de tarieven stijgen met een hoger percentage dan de inflatie. Dat moet stoppen.

De VVD ziet de opgaven voor de Waterschappen toenemen. Ook vinden wij dat Wicked Problems - het waterschap is geen probleem eigenaar maar wel consequentiedrager - opgelost moeten worden door onze verantwoordelijkheid te nemen, door ruimer te denken en te handelen zonder dat de rekening alleen bij het waterschap blijft liggen.

Profijtbeginsel: vervuilers betalen. Marktwerving voor lagere kosten

In de Waterkoers is duidelijk te zien waar onze sturing en invloed ligt. Veel van onze taken zijn vastgelegd in wettelijke kaders en die MOETEN wij uitvoeren. Echter de MANIER WAAROP we onze taken uitvoeren bepaalt voor een groot deel het kostenniveau. Wij zijn er van overtuigd dat wij, door onze taken doelgericht-slim en innovatief uit te voeren, tot grote besparingen kunnen komen die zullen leiden tot een stabilisatie van de tarieven. Als wij daarvoor gebruik maken van betere, betrouwbare, verfijnde informatie – die ook door de burger zelf aangeleverd mag worden – dan zijn wij in staat dichter bij de bron van vervuiling te komen en hebben wij beter inzicht in wie het grootste profijt van het waterschap geniet. Zoals u bekend is, is de VVD een verklaard voorstander van het toepassen van het profijtbeginsel en mogen wat ons betreft, de grootste vervuilers meer betalen. De VVD stelt dat we meer en meer het systeem van de verbonden partijen moeten verlaten. De VVD wil betalen voor werkelijk verleende diensten, niet voor het in standhouden van gezamenlijke dienstverleners. Zeker niet, als marktpartijen diensten even goed, maar goedkoper, kunnen leveren.

Betaalbare functionaliteit, betaalbaar beheer: geen 'parknatuur'

De VVD vindt dat het Waterschap moet blijven opletten dat de uitvoering van zijn kerntaken betaalbaar blijft, ondanks toekomstige ontwikkelingen. De opwaartse druk in tarieven geldt niet alleen voor waterschappen, maar ook voor gemeenten, provincies en netbeheerders. We hebben de

bestuurlijke plicht om de belastingdruk duurzaam te houden. Wij moeten ervoor zorgen dat het draagvlak voor het betalen van belastingen niet wegvalt en dat kunnen we alleen maar doen door die belastingen op een acceptabel niveau te houden. Geen expansie van belastingen door het realiseren van uitkijktorens, een wildgroei aan natuurvriendelijke oevers of andere maatregelen waarvan de effectiviteit en de besparing op beheerskosten nog bewezen moet worden. Wij kiezen voor sobere, betaalbare functionaliteit, niet voor 'parknatuur'.

De VVD gaat in de komende periode scherp sturen op zaken die niet bijdragen aan de kerntaken van dit waterschap. 600.000 euro meer uitgeven staat gelijk aan 1% tariefstijging binnen watersystemen!

Transparante, kostendekkende tariefstelling

Als we kijken naar de nieuwe (onontkoombare) taken die op ons afkomen dan moeten we scherp koersen om op elke euro te besparen.

Klimaatadaptatie, ruimtelijke adaptatie, bodemdaling, omgaan met wateroverlast, waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit en nieuwe vervuilende stoffen: het komt er allemaal aan; ook de VVD realiseert zich dat er meer aandacht voor moet zijn en dat het ook allemaal betaald moet worden. Daar moeten we transparant in zijn. Dat moeten we kunnen uitleggen aan de belastingbetaler die moet kunnen zien waarvoor hij betaalt, en eventueel méér moet betalen, maar hij wil niet méér betalen voor hetzelfde.

Als wij kijken naar de nieuwe taken en naar de manier waarop dit waterschap keer op keer verrast door geen rekening te houden met bijvoorbeeld onderhoud, dan houden wij ons liberale hart vast. Hoeveel ongedekte tegenvallers gaan er nog komen? De oplossing ligt niet in het verhogen van de tarieven. Dat is te gemakkelijk. De oplossing ligt ook niet in het verder oppotten van geld in allerlei reserves. Die zijn dik op orde. Dat geld wordt vroeg of laat gemakkelijk uitgegeven omdat het er toch is. Er komt een moment dat kritische belastingbetalers dat niet meer accepteren en eisen dat het geld aan hen wordt teruggegeven. De oplossing ligt, nogmaals, in het doelgerichter, slimmer en innovatief opereren.

Het is bijzonder om te zien dat dit waterschap constateert dat kostendekkendheid betekent dat het inkomen (en dus de tarieven) opgekrikt moet worden, terwijl heel werkend Nederland het beeld bij kostendekkendheid heeft dat het uitgavenpatroon naar beneden moet worden bijgesteld. Hoeveel verder weg van de burger kunnen we staan?

Ik kan niet bij mijn werkgever aankloppen met de vraag of er dit jaar weer een paar procent loon bij kan, omdat het niveau van mijn uitgaven is gestegen. Ook niet met het argument dat dit zaken zijn die wettelijk zijn verankerd zoals schoolgeld, BTW, accijns of wegenbelasting. Mijn werkgever zal simpelweg stellen dat ik mijn uitgavenpatroon of dure hobby's moet aanpassen. Waarom doet dit waterschap dat niet?

Het kan slimmer

Het aanpassen van de uitgaven is niet zo moeilijk. Het vraagt durf, creativiteit en een hoge pijngrens. Dingen loslaten doet pijn, maar als het moet, dan moet het.

Een mooi voorbeeld is de uitgaven in de KRW. Waarom leggen we geen goedkoop en slim meetnet aan in ons beheersysteem zodat we maatregelen kunnen treffen die bewezen effectief zijn en we zo niet hoeven af te wachten of het werkt of niet.

Nu passen we maatregelen lukraak toe, leggen we overal natuurvriendelijke oevers aan, zonder dat we goed genoeg kijken waar deze oevers het meeste kosteneffectieve effect hebben. Dat is zoiets als blind een pot verf kopen, het huis laten schilderen en dan kijken of de kleur bevalt.

Het kan veel effectiever. Het gaat er dus om HOE de taken worden uitgevoerd en niet om de vraag OF ze moeten worden uitgevoerd.

De VVD blijft sturen op een lage indexatie. Als de miljoenennota werkt met inflatiecijfers van 1,3 %, waarom moeten wij dan een index hanteren van 2,5%??

Het argument dat deze index goed aansluit bij de werkzaamheden van ons waterschap is te dun en niet valide.

Wij zien geen reden om af te wijken van het inflatiecijfer dat in de miljoenennota wordt genoemd.

Duurzaam hoeft niet duurder te zijn

De VVD staat voor duurzaamheid. Duurzaamheid hoeft in onze optiek niet duurder te zijn.

Duurzaamheid is geen modeartikel of verkiezingsstunt, maar een lange termijn investering in onze planeet, iets waar toekomstige generaties van kunnen genieten of gebruiken. De VVD staat achter investeringen in duurzaamheid, mits die maatschappelijk rendabel zijn. Zo niet, dan ontbreekt het draagvlak en is de investering of de getroffen maatregel in zichzelf niet duurzaam en niet maatschappelijk-effectief.

Duurzaamheid is geen project of symboolpolitiek. Duurzaamheid is een toekomstvaste manier van denken en handelen om te borgen dat onze kleinkinderen ook veilig op deze planeet kunnen wonen en er van genieten.

Voorzitter, samenvattend. De VVD heeft wel degelijk oog voor klimaatverandering, milieuproblematiek, bodemdaling en andere ontwikkelingen. Maar méér, of anders dan andere partijen, is de VVD van mening dat het waterschap kritisch moet afwegen of deze problemen door het waterschap moeten worden aangepakt, al dan niet in bestuurlijke samenwerking en in samenwerking met of door marktpartijen. En dan zodanig doeltreffend, slim en innovatief dat de rekening niet onverkort naar de burger doorgeschoven hoeft te worden.